

og hvorledes disse Ønsker kan efterkommes, uden at der skabes Hindringer for den friest mulige Omsætning mellem Landene. Man har da ogsaa Eksempler paa, at Betaling i Form af Licensafgifter meget vel kan lade sig gøre uden Vanskeligheder; dette gennemføres saaledes for Petkusrugens Vedkommende.

Omsætningen af Sorter og Stammer Landene imellem er et Spørgsmaal, der har Interesse for Forældre i alle Lande, og det er derfor rimeligt, at de selv tager Haand i Hanke med Sagen. Dermed være ikke sagt, at Forædlere selv ønsker at varetage denne Side af Sagen; derimod kan det siges, at jo mere ordnede Forhold, der skabes til Sikring af Forældernes Rettigheder, med des større Tryghed kan disse lægge Handelen i Hænderne paa Handelens Folk.

Tidens Opgaver i Arbejdet med den voksne Landboudom*).

Af Landbrugslærer P. Hartvig Larsen, Lyngby.

Danmark har altid været et Landbrugsland, men paa Stavnsbaandets Tid, og for øvrigt længe efter, var der ingen, der betragtede Danmark som noget fremragende Landbrugsland, tværtimod. — Vi solgte skiddent Smør og magre Kreaturer, d. v. s. 3. Klasses Varer til England. Men efter Stavnsbaandets Løsning begyndte rige Kræfter, der var tæmmede og tøjlede af den megen Undertrykkelse, at vaagne, Aandskæmper som *Grundtvig* og *Kold* opstod. Højskolen, Skolen for Livet — Skolen for den voksne Ungdom og Landbrugsskolen grundlagdes.

Da Enevælden brød sammen, brød det hele ud i lys Lue. Andelsbevægelsen fandt blandt Høj- og Landbrugsskolernes

*) I Hovedsagen en Gengivelse af Foredrag holdt ved Landsudvalget for landøkonomisk Ungdomsarbejdes Aarsmøde i Horsens den 1. Oktober 1948.

Elever stærke og utrættelige Forkæmpere, og med Krisen i Firserne fik dansk Landbrug sit Verdensgennembrud. Vi blev kendt for at levere gode Varer og for god Organisation. Vi blev Foregangslandet. Udlændinge kom i stort Tal hertil for at lære af os. Vi slog hjerteligt ud med Haanden og sagde: „Kom du bare Australier. Vi skal nok fortælle dig, hvad vi ved. Her er ingen Fabrikationshemmeligheder. Kun god Organisation og dygtige og flittige Mænd“.

Nu er Krigen slut, og Udlændingene kommer igen. Men naar de vender hjem, er det ret forskelligt, hvordan de bedømmer deres Besøg. De er ikke slet saa imponerede som tidligere, og paa visse Omraader synes de, vi sakker agter ud. Vi er for optagne af vore egne Præstationer og mener, ingen kan som os, siger de. Og mon ikke der er lidt om det? Et er at synge om de store Milepæle, et andet er at holde Blikket rettet mod Fremtiden og sætte nye. Et er at være Lærested for Verdens Landbrug, et andet er at blive ved at være det. Verden er inde i en kolossal Udvikling. De Lande, der har lettest Adgang til Raastofferne, fører an. Maalet er over hele Linien: Flest mulige Produktionsenheder pr. Mand, lavest mulige Omkostninger pr. Produktionsenhed, stadig bedre og bedre Varer. Og Vejene, man følger frém mod disse Maal, er: Rationalisering, Mekanisering, vældige Beløb til Videnskaben og en bedre og bedre Ungdomsuddannelse.

Rationalisering og Mekanisering snakker alle om herhjemme i Øjeblikket. Og Øjeblikkets Opgave har altid stærk Interesse, men det aller vigtigste Led for at skabe Fremgang og en lykkelig Landmandstilværelse, Ungdommens Uddannelse og Opdragelse, har alt for lidt Forstaaelse ude i den brede Befolkning. Uddannelsen af Ungdommen tales der ikke nær saa meget om, som der tales om, hvordan man skal faa Ungdommen til at arbejde, de Lønninger den skal have og dens daarlige Moral. Mange Mennesker glemmer fuldkomment, naar man diskuterer Ungdommen med dem, at de er medansvarlige for, hvordan den er. Ingen vil paastaa, at unge Mænd eller Kvinder er færdigudviklede, naar de er 14 Aar, men lige saa længe, som deres Udvikling varer, lige saa længe har Forældre og

alle Samfundets ældre Borgere et Ansvar for dem, og lige saa længe vil megen Kritik som en Boomerang vende tilbage til sit Udgangspunkt.

Vi er fattige paa Raamaterialer. Vi kan ikke ofre saadanne Summer paa Videnskaben, som de store Lande kan — men vi har et godt Menneskemateriale: En Ungdom, der besidder saa megen Intelligens, at den kan lære noget. En Ungdom, der godt vil lære noget, saa snart den forstaar Betydningen deraf. En Ungdom, der er mere arbejdsom end mange andre Landes. Her har vi et godt Raamateriale. Derfor er den mest rationelle Rationalisering, vi kan gennemføre, saa afgjort Dygtiggørelsen af denne Ungdom. Det er det, vi er samlet om her, og jeg skulde maaske derfor have undladt hele denne Indledning, men det, jeg gerne har villet understrege her, er den vældige tekniske Udvikling, Verden er inde i, og *de langt større Krav, der stilles til det enkelte Individ om teknisk Viden og Kundskaber, end der stilledes for 50 Aar siden.*

I mange Stater i Amerika skal Børnene i Dag gaa i Skole, til de er 18 Aar. Jeg nævner dette kun som en Understregning af, at Udvikling og øget Ungdomsuddannelse hører nøje sammen. Det maa ogsaa gælde for vort Lands vigtigste Erhverv. Den Betydning vort Landbrugs Berømmelse som et af Verdens bedste har haft for os, er uvurderlig. Dens Bevarelse er afgjort et Spørgsmaal om øget teknisk Viden for Landbrugets Udøvere. Derfor maa Opgaven for denne Forsamling, der repræsenterer de tonegivende Kræfter inden for det landøkonomiske Ungdomsarbejde her i Landet, være at sætte Maalet for den Uddannelse, vi anser for gavnlig for vore unge. Hvad der var Maalet for 50 Aar siden, og hvad der var Maalet for 15 Aar siden, kan ikke være Maalet i Dag.

Jeg skal ikke driste mig til at foreslaa noget, men jeg vilde ønske, Forsamlingen her vedtog en Udtalelse, der klart tilkendegav, at det brændende Spørgsmaal paa Landet i Dag ikke er Ferie og Arbejdstidsafkortning, men derimod Optrædelse og Dygtiggørelse — og saa var det maaske ingen daarlig Agitation blandt vide Kredse, baade paa Landet og i Byen, blandt unge og ældre, om vi herfra præciserede, hvad vi anser for en god Uddannelse for en ung Landmand.

Undervisningens Omfang.

I Tabel 1 er opført en Sammenligning mellem den elementære Fagundervisning af den faglærte Ungdom og unge Landmænd:

Tabel 1. Faglig Undervisning for faglært Ungdom og for unge Landmænd.

(Teknisk Skole, Landbrugsfaglig Ungdomsskole).

	Landmænd	Maskinsmede	Gartnere	Snedkere	Alle faglærte
En Aargang unge (1945)* ..	7023	2721	329	529	8399
Heraf deltaget i Undervisningen 1945/46	3772	alle	alle	alle	alle
Undervisning Antal Aar ..	3	4	3	4	
Undervisningstimer pr. Uge	3	8	7,5	8	
Undervisningsuger pr. Aar (20)	(20)	26	20	26	
Undervisningstimer pr. Aar (60)	(60)	208	150	208	
pr. Elev i Læretiden	(180)	832	750	832	

*) For Landbruget er regnet 60 pCt. af en Aargang som blivende ved Erhvervet.

Betragter vi Tallene for Undervisningen af Byens faglærte unge, ser vi, at det almindelige er, at man fra 15—16 Aars Alderen gennemgaaende i 4 Aar gaar til Aftenundervisning 3 Gange om Ugen i hele Vinterhalvaaret. Det giver 4—5 Gange saa megen Undervisning i dette Tidsrum for den faglærte Ungdom som for Landboudommen. Tallene for landbrugsfaglig Undervisning er naturligvis meget skematiske her, for adskillige arrangerer mere og adskillige mindre, og det maa kun opfattes som løs Opstilling. Tallet for Undervisningstimer bliver jo helt anderledes, hvis vi tager Ophold paa Landbrugsskoler med, men saa svarer jo dertil for de faglærtes Vedkommende Maskinistiskoler, Haandværkerhøjskoler og Gartnerskoler — og saa fører de igen.

Tilslutningen til den faglige Undervisning.

Hvis der kan rettes nogen Kritik mod Undervisningens Omfang, maa det jo være, at det er for lidt med 180 Timers Undervisning i Læretiden. Det vil ogsaa være for lidt — alt for

lidt — hvis det var det eneste, vi bød Landboudommen fra 14 Aars Alderen til den i 19—25 Aars Alderen tager paa Højskole eller Landbrugsskole, men vi byder jo ogsaa de unge Efterskoleundervisning, Gymnastik og Idræt samt Ungdomsforeningsmøder. Selv om vi derfor nok kan sige, at den landbrugsfaglige Undervisning kan ønskes noget udvidet, saa skal vi heller ikke overlæsse de unge. Vi skal ikke beslaglægge

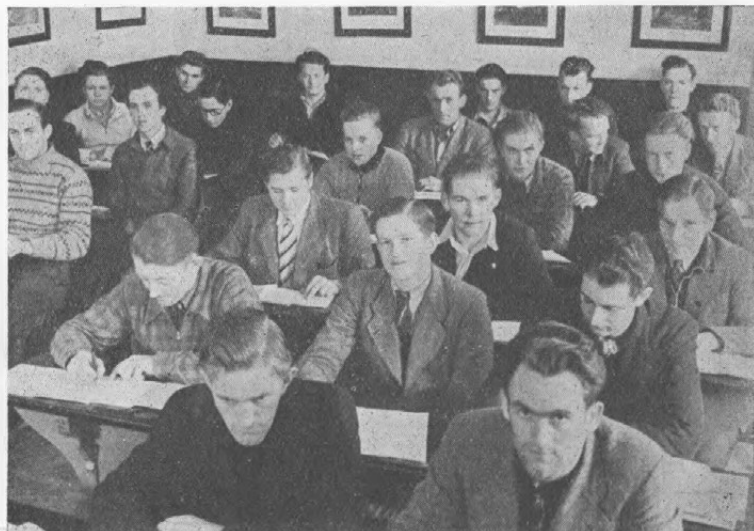

Fig. 1. Unge Landmænd paa Skolebænk.

al deres Fritid, og langt det alvorligste Problem ligger derfor ogsaa i Dag i den Tilslutning, vi har til den landbrugsfaglige Undervisning. Beregninger herover er opført i Tabel 2 og 3.

Tabel 2. Tilslutningen til de landbrugstaglige Ungdomsskoler. (Deltagelse i Procent).

	Af unge der bliver ved Landbruget			Af alle unge	
	Amt A	Amt B	Amt C	Hele Landet	
1942/43	38,9	51,2	43,2	71,2	42,7
1943/44	43,5	41,6	38,4	55,8	33,5
1944/45	77,1	43,7	16,3	53,7	32,2
1945/46	71,6	30,7	43,8	48,8	29,3

Beregningerne er efter Statistisk Aarvog og Ungdomsudvalgenes Beretninger.

Tabel 3. Tilslutningen til Høj- og Landbrugsskoler.

	Antal Elever (Landmænd)	Under- visnings- timer	Deltagelse i pCt. af blivende Aargangen af hele	
Landbrugsskole 1945/46	2114	820	30,1	18,1
Højskole 1945/46	2121		30,2	18,1
1. Gang Elev paa Høj- el. Landbrugsskole	3240		46,3	27,7

Jeg behøver ikke at kommentere Tallene; de taler for sig selv. Jeg har vel næppe regnet for højt, naar jeg har anslaaet den Brøkdelen af unge, der bliver ved Landbruget, til 60 pCt., og følgelig viser Deltagerprocenterne gunstigere Resultat end Virkeligheden. Beregningen af Deltagelsen ved de landbrugsfaglige Kursus kan ikke være nogen nøjagtig Beregning, men den kan vise Bevægelsen inden for de enkelte Aar og Amter, og den viser ogsaa saa meget, at den antyder, at Indsatsen er af afgørende Betydning for Tilslutningen.

Mange har paastaet, at kommer en ung Mand ikke paa Landbrugsskole, saa kommer han da i hvert Fald paa Højskole, men trækker man Gengangerne fra det Antal Landmænd, der besøger Høj- og Landbrugsskolerne, bliver det under Halvdelen af dem, der bliver ved Landbruget og under en Trediedel af en hel Aargang, der kommer paa en af Delene.

Jeg traf et Par Elever fra sidste Vinter ved et Møde forleden. De havde begge gaaet til 3 Aars landbrugsfaglig Undervisning, før de kom paa Landbrugsskole. Den ene havde ogsaa været paa Højskole før. Det er da vist ogsaa en Viden, vi alle har, at det er de samme Elever, der kommer paa Aftenskole, landbrugsfaglig Ungdomsskole og Landbrugsskole, og følgelig maa vi se det som en Kendsgerning, at *ikke engang Halvdelen af de unge Mænd, vi beholder ved Landbruget, faar nogen videregaaende Uddannelse efter Børneskolen.*

Fri eller tvungen Undervisning.

Vi ved jo alle, at der er lige saa stor Forskel paa Landmænd og deres Bedrifter som paa Dag og Nat. De blev næppe alle til dygtige Landmænd, fordi vi gennemførte obligatorisk Undervisning, men alligevel bliver der et stort Spørgsmaal til-

bage. For den Trediedel af de unge, der af egen fri Vilje eller efter Forældres eller Husbonders Tilskyndelse søger at bringe deres Uddannelse i Orden, er det utvivlsomt en Fordel, at de kan deltage i en Undervisning, hvor kun interesserede møder, men kan denne Fordel opveje den Mangel, at det dobbelte Antal unge ikke tilstrækkeligt har forstaaet Værdien af eller haft Energi nok til selv at sørge for deres Uddannelse?

Det er et Spørgsmaal, som der nok kan være Grund til at overveje stærkt. Vi, der skal undervise de unge, skal jo ogsaa gøre os klart, at Hovedhensynet ikke maa være, hvilken Form, der er behageligst for os, men udelukkende dette: Hvordan faar vi Gennemsnittet af unge Landmænd dygtiggjort mest muligt.

Jeg sad forleden Søndag hos en ung Landmand. Han var startet for et Par Aar siden med en forsømt og forfalden Gaard. Nu sled han voldsomt i det. Han sagde: „Men ofte er det, som jeg løber Panden mod en Mur. Jeg savner vel nok det Skoleophold, jeg ikke fik“. Naar dansk Landbrug staar saa godt, som det gør, hænger det sammen med det meget store Gode, vi har frem for andre, at vore unge rejser rundt fra Landbrug til Landbrug, at vore Landmænd i udpræget Grad lærer af hinanden, og at der er nøje Kontakt mellem Konsulent og Forsøgsvirksomhed og den praktiske Landmand. Vore Landmænd er flittige og intelligente, men det betyder da slet ikke, at vi ikke vilde være endnu længere fremme, hvis alle havde en god og veludnyttet Ungdomstid bag sig. Lad os derfor se bort fra al Selvros og sige, at under alle Omstændigheder skal de nuværende Resultater forbedres.

Frivillig Undervisning i Holland.

Prøv engang at se paa Tallene fra Holland. Saa er man da vist klar over, hvilket Land der er foran med Hensyn til Uddannelse af Landbougdommen.

De har et mindre Antal Landbrug, de har færre unge end vi, men betydelig større Tilslutning.

Deres landbrugsfaglige Kursus er delt i to Klasser og med to Aftener om Ugen; derfor bliver Timetallet større.

Tabel 4. Landbrugstaglig Undervisning i Holland.

	Holland	Danmark
Landbrugsejendomme	188 000	208 000
Ejendomme med Dykning af Havesager	36 000	
Unge Landmænd, 15—21 Aar (1947)	61 000	75 000
Landbrugsfaglige Kursus (1941/42)	976	283
Antal Elever	18 160	12 990
Undervisningstimer pr. Elev	312	(180)
Elementær Landbrugs- og Havebrugs- skoler 1941/42	94 (nu 130)	
Antal Elever	9 019 (nu 12 000)	
Undervisningstimer pr. Elev (4 Vintre: 1 a 2 Dage pr. Uge)	900	
Vinterskoler (2 Vintre hver Dag i 6 Mdr.) 1941/42	27	24
Antal Elever	3 500	2 265
Undervisningstimer pr. Elev	1 536	820

De elementære Landbrugs- og Havebrugsskoler er Skoler med egne Bygninger som *Larsen-Ledets* i Grenaa eller *Olaf Nielsens* i Brønderslev. De har 4 Klasser, første Vinter med 2 Dages og de følgende Vintre med 1 Dags Undervisning om Ugen. De har i Dag flere Elever, end vi har til vore landbrugsfaglige Kursus. Hollændernes Vinterskoler svarer til vore Landbrugsskoler, men Eleverne møder 2 Vintre.

Jeg besøgte i Fjor en hollandsk Landmand ved Utrecht. Hans Søn havde i 8 Vintre gaaet til Landbrugsundervisning. Havde altsaa i den Tid faaet 2745 Timers Undervisning. Det er da noget. Ved de tekniske Skoler, hvor jeg søgte Oplysninger, sagde de til mig: „Hvor kan Landbruget, der gaar for at være vort Hovederhverv og vel selv regner sit Arbejde for at være lige saa krævende som mange af vore Faggruppers, køre med en saa daarlig Ungdomsuddannelse?“ Jeg maatte jo i Felten med et længere Forsvar; men Haanden paa Hjertet, skal vi ikke give dem saa meget Ret, at vi indrømmer, vi kan gøre det bedre?

De fleste vil nødigt slippe Tanken om at fastholde Uddannelsen af Landbrugets unge paa Frivillighedens Grundlag. *Jeg lige saa nødigt!* Men det koster øget Indsats af fire Ting, nemlig: Agitation, Penge, Arbejde — og atter Arbejde. Uden denne Indsats vil det aldrig lykkes.

Frivilligt Ungdomsarbejde kræver Agitation.

Hvad jeg forstaaer ved Agitation er naturligvis ikke store Plakater paa Telefonstolperne og Brandsprøjtehusets Porte, men det er en Agitation, der tager alle passende Midler i Brug. Hyppige Artikler i vore Blade og Aviser, hyppige Taler ved Fester, Møder og iøvrigt ved enhver Lejlighed, der byder sig. Taler, der, skjult eller aabent blandt de ældre opfordrer til at virke for og blandt de unge, ægger til at søge en god Uddannelse. Referater af disse i Dagspressen og Meddelelser om alt, hvad der arrangeres i det hele taget. Jo mere Pressen vil interessere sig for Ungdomsarbejdet, des bedre er dets Chancer for god Tilslutning. Pressens Betydning for Gennemførelsen af det frivillige Ungdomsarbejde er stor. Den bør ikke underkendes.

Men størst Virkning vil Agitationen faa, hvis vi kan faa den ud som Samtaleemne blandt de unge og ældre Landmænd, saadan at flere og flere taler for Uddannelsens Betydning. Tale og Skrift er naturligvis Hjælpere her, men Foreningslivet er, saa vidt jeg kan skønne, en meget vigtig Støtte. Jo flere aktivt medvirkende af den rette Slags, man kan faa, des bedre. Derfor: Jo flere man kan faa betroet Opgaver og direkte Ansvar for Ungdomsarbejdet, des bedre.

Selv om vi har et Ordsprog, der siger „Mange Kokke for-dærver Maden“, saa vil jeg dog hævde, at naar blot vi støber Formen, saadan at de enkeltes Indsats ikke hæmmes, er dette en Vej frem, der kan give gode Resultater. Derfor kan jeg heller ikke se det betimelige i en Strid, om det skal være Landboforeningers eller Husmandsforeningers Ungdomsudvalg, eller det skal være særlige Landboudomsorganisationer, der skal gennemføre Ungdomsarbejdet.

Det skal ikke være en enkelt af dem, men derimod dem alle!

Der er haardt Brug for Ungdomsudvalgsmedlemmer, der inden for deres Organisation vil paakalde Kollegers Opmærksomhed, faa disse til i højere Grad at raadgive deres Sønner eller unge Medhjælpere og til selv at tale til de unge; der er lige saa haardt Brug for unge raske Mænd til at virke blandt deres Kammerater.

Ungdomsarbejdets Organisation.

Selve Tilrettelæggelsen kræver naturligvis et Fællesorgan. Om dette skal skabes ved, at Ungdomsafdelinger bliver knyttet til Organisationens Ungdomsudvalg eller Ungdomsudvalgene vælger Repræsentanter til Foreningerne af unge Landmænd eller man lader Fællesnævneren fremkomme i et fælles Ungdomsudvalg, er næppe afgørende. Lige saa lidt som det er afgørende, om det kaldes Foreningen af unge Landmænd, Landboudom, Ungdomsklubber, Ungdomsafdeling under Landboforeninger eller Husmandsforeninger o. s. v. Mest virksom er en Organisationsform, der skaber flest muligt aktive i hvert enkelt Sogn.

Naar jeg agiterer for selvstændige Enheder inden for de enkelte Sogne, hænger det sammen med, at det nu engang er der, det meste skal foregaa, men her findes jo ogsaa en lang Række andre Foreninger, der ogsaa arbejder for Landboudommen, kulturelt, sportsmæssigt eller rent underholdningsmæssigt. Disse vil det have stor Betydning at opnaa et godt Samarbejde med, saaledes at der kommer Plan over Arbejdet, og de hyppige Sammenfaldninger af landbrugsfagligt Møde eller Studiekredsftener med Gymnastikundervisning og Ungdomsmøder undgaas. Disse Organisationer bør alle støtte hinanden, saa det kulturelle og faglige Arbejde for Landboudommen bliver et harmonisk afpasset Hele. Samarbejdsudvalg i Sognene maa vel her være Vejen.

En stor Landboudomsforening støttet af et Raad af ældre som i England forekommer her fristende og enkelt, men jeg er nu temmelig sikker paa, at vor Organisationsform fuldt ud kan hævde sig, hvis vi magter at gennemføre den Koordination, der er nødvendig, og under alle Omstændigheder maa vi være realistiske og hellere søge frem ad det muligste Vej.

Lige en Bemærkning her. Jeg har siddet og læst i Aviser fra forskellige Egne af Landet. Amtsskolekonsulenter og lignende drager i denne Tid i Felten for Ungdomsskoler i Landsbyen. Skolelærerne slaas bravt for Aftenskoleundervisningen. Udmærket altsammen, men hvem hjælper dem? Hjælper vi dem, som vi kunde? Unge Idrætsfolk gør sig store Anstrengel-

ser for at samle Ungdommen til Gymnastik. Hjælper vi dem, som vi kunde? Vi arrangerer landbrugsfaglig Undervisning. Hjælper de os, som de kunde?

Det forekommer mig at være en lang Række Murersvende, der arbejder paa samme Bygning uden at passe de enkelte Dele til efter hinanden, skønt det dog er en Betingelse for, at Bygningen kan blive harmonisk og solid. Ungdomskonsulenter og Amtsskolekonsulenter maatte kunne komme i frugtbart Samarbejde.

Undervisningens Tilrettelægning.

Selve Agitationen skal være en udbygget Dokumentation af Uddannelsens Betydning. Det skal være Forstaaelse heraf, der skal kalde de unge til. Det maa gøres de unge klart, hvad vi mener, en god Uddannelse bestaar af, saa de kan vide, hvad de bør stræbe efter. Det ved de langt fra alle i Dag. De unge maa have en klar Opfattelse af, at det er deres Fremtid, vi arbejder for, og vores Agitation herfor bør ikke være sødet med Lökkemad.

Noget ganske andet er vore Arrangementer. Den Undervisning, vi tilrettelægger, bør være livlig, fængslende og let forstaaelig. Den bør være i saa nær Kontakt med det praktiske som muligt, den bør være inspirerende. I jo højere Grad den kan sætte de unges Tanker i Bevægelse, jo mere den kan øge de unges Kærlighed til Landbrugsarbejdet, des bedre. Den Ungdomsleder, der magter at give hele Uddannelsen et festligt Skær for den unge, er et Guldfund for Samfundet.

Vi har maaske hyppigt været lidt tilbøjelige til at stille Planer op for vor Undervisning lydende paa Planteavl, Kvægavl, Fodringslære el. lign. Hvis vi i Stedet skrev: Kvægets Pasning og Pleje, Praktisk Fodring, Vore Afgrøders Pleje og Bjærgning, Jordens Tilberedning, Tærkeværkets Betjening, Hvad gør du i Tilfælde af Brand? og saa fremdeles. Hvis vi udtrykte os saaledes, og saa paa letfattelig Maade gennemgik disse Emner i ikke alt for meget Foredrag, men derimod rigeligt med Øvelser, Beregninger og Diskussioner, saa tror jeg, vi var inde paa noget af det rigtige.

Landsblad for Landbougdommen.

Spørgsmaalet om et Ungdomsblad har vi gentagne Gange diskuteret i de senere Aar. Hvorfor skulde dansk Landbougdom ikke have sit eget Blad, udgivet af de Organisationer, der virker i Ungdomsarbejdets Tjeneste? *Young Farmers Clubs* i England udsender et fortrinligt Landbougdomsblad, og mange af os kender *J. U. F.-Bladet*, som udsendes af *Jordbrukareungdomens Förbund* i Sverige. Enkelte Forsøg er gjort herhjemme i samme Retning, dog uden Held, men ikke des mindre vilde et saadant Blad, der kom i alle Landbohjem, hvor der er unge, kunne blive et vigtigt Led i det frivillige Ungdomsarbejde inden for Landbruget.

Større Indsats af lønnet Medhjælp i Ungdomsarbejdet.

Alt dette kræver inidertid en Arbejdsindsats. Det er deres Fritid, alle disse unge og ældre medvirkende skal ofre paa Arbejdet. Derfor er det vigtigt, at man letter dem Arbejdet, hvor man kan, d. v. s. der maa være en lønnet Sekretær, der kan støtte dem. Det har stor Betydning, at dette er en organisationsvant Mand. Det har ogsaa Betydning, at det er en Mand, der er fuldt fortrolig med Landbrugets Forhold. Derfor forekommer det mig naturligst, at det er en Landbrugskandidat.

At dette vil blive unge Mænd, er vel meget naturligt, men det behøver jo i og for sig ikke fortsat at være Tilfældet. Arbejdet med Landbougdommen er et dejligt Arbejde. Stillingen som Amtsskolekonsulent er en eftertragtet Stilling blandt Landsbylærere. Selv om jeg ikke mener, man skal lade Ungdomskonsulenten begynde med den samme Løn, vilde Ungdomskonsulenternes Forbliven jo nok stabiliseres, hvis man gjorde Ansættelsen mere sikker og lønnede efter Anciennitet. Er en Landboforenings Omraade lille nok, kan det sikkert være udmærket med en Konsulent, der har andre Opgaver samtidig, men vi maa være klar over, at et Arbejde for øget Indsats vil kræve ekstra Slid af denne Mand.

Vi ved alle, at den Tilslutning, vi har nu, har kostet Slid for mange Konsulenter, og langt de fleste af vore Planteavl-

og Husdyrbrugskonsulenter er stærkt udnyttede. I hvert Fald har jeg sjældent truffet en Konsulent, som ikke havde Masser af Arbejde. Ungdomskonsulentens Arbejde er ikke altid saa lige til at præcisere. Det omfatter det lige omtalte Sekretærarbejde, og han skal tilrettelægge Undervisningsarbejdet og sørge for, at der er System i det. Jeg vil gerne her slaa til Lyd for, at vi ikke viser Vakkelvornhed over for de 3- eller 4-aarige Planer, vi saa ofte har diskuteret.

Det er min absolutte Mening, at vi bør tilstræbe en vis Ensartethed her. Dels har jeg ofte hørt unge, der kom fra andre Egne, klage over, at det, vi underviste i, havde de lige faaet Undervisning i andetsteds, og dels vil det være et Gode, om vi gjorde det til en Regel, at en bestemt Undervisningsturnus burde følges af enhver ung Mand. Vi kan ikke lave Klasser som i teknisk Skole, men skifter vi Emne fra Vinter til Vinter 3—4 Aar i Træk, er det jo underordnet, hvor der begyndes af den enkelte.

Ungdomskonsulentens Opgaver.

Ungdomskonsulenten skal skaffe Lærere til Undervisningen. Han skal skaffe de bedst mulige Lærerkrafter, og det vil i de fleste Tilfælde sige de stedlige Lærerkrafter. Han skal selv kunne undervise, men hvor han kan faa gode Lærerkrafter, maa han hellere indskrænke sin egen Lærervirksomhed noget og saa tage sig af andre Opgaver. Han skal agitere. Holde Taler, hvor Lejlighed gives; han skal skrive Artikler; han skal ud og være med hver Gang, der vælges unge. Han kan tit, ved at minde om Valgets Betydning, være medvirkende til, at Valget falder paa unge, der har deres Kammeraters Tillid og samtidig har den rette Forstaaelse af Opgaverne. Han skal rundt i Landsbyskolernes ældste Klasse. Læreren giver ham sikkert gerne en Time der, hvor han kan fortælle de, der tænker paa at blive Landmænd, om Betydningen af god Uddannelse. Han skal ind paa Efterskolerne og gøre det samme, og han skal organisere 4 H-Arbejdet paa sin Egn.

Konsulenten skal benytte enhver Lejlighed til at faa *de ældre* til at hjælpe sig, samtidig med at han skal vinde de unges

Tillid, saa han bliver deres Raadgiver i Uddannelsesspørgsmaal. Han skal raade dem, naar de vil vide, hvilke Pladser de skal søge, han skal opfordre dem til at tage paa Skole, kort sagt hjælpe dem med alle Uddannelsesspørgsmaal.

Hvis vi satte Tilslutningen til de landbrugsfaglige Kursus op til 90—100 pCt., vilde det være prægtigt, men vi vilde da ikke kunne være tilfredse med dette, hvis Landbrugsskolerne stadig kun havde 30 pCt. Tilslutning. Jeg vil stoppe ved dette et Øjeblik.

Hvis vi anerkender, at vor Undervisning ved de landbrugsfaglige Kursus væsentlig har til Opgave at give de unge en elementær Forstaaelse for Landbrugsarbejdet, sætte deres Tanker i Bevægelse og øge Lysten og Interessen for deres Beskæftigelse, og hvis vi ikke giver den et ganske andet Omfang, saa maa det jo ogsaa blive en meget væsentlig Opgave for Ungdomslederne at sende de unge, der har Alderen dertil, til den mere grundige Undervisning paa vore Landbrugsskoler og Husmandsskoler. Jeg tror i det hele taget, at Landbrugsskolernes Folk i højere Grad, end det hidtil er sket, bør med i det landbrugsfaglige Ungdomsarbejde.

Det er øget Arbejdsindsats, der kræves. Frivilligt Ungdomsarbejde kræver Velvillighed og Forstaaelse hos alle. At arbejde for det, kræver megen Taalmodighed og især i mørke Perioder udholdende Indsats. Det vil lykkes bedst, hvis det følges af en moralsk og aandelig Oprustningskampagne blandt de unge. Til alt dette er det en uomgængelig Nødvendighed, at Forældre, Husbonder og hvem der ellers har et Ansvar for Ungdommen, medvirker. Men en Masse Organisationsarbejde, der ikke bliver gjort, kan kvæle det hele. Den inspirerende Kraft kan mangle. Her maa der lønnet Arbejdskraft til.

Jeg tror ikke, vi skal kopiere hverken svensk eller engelsk Ungdomsbevægelse, men i England har de ikke stort flere unge Landmænds Uddannelse at sørge for, end vi har, men til Arbejdet for dem har de 70 Ungdomskonulenter. Og de har god Tilslutning. Tænk bare paa de mange Besøg, vi har haft de sidste Par Aar.

Jeg er, som før nævnt, fuldstændig enig med dem, der me-

Fig. 2. Der er stor Interesse for Ungdomsarbejdet i England. Billedet viser en Konkurrence i Reb-Splejsning inden for Young Farmers Club.

ner, at smaa Landbo- og Husmandsforeninger, hvor en alsidig Konsulent virkelig havde Tid til og var indstillet paa Ungdomsarbejdet, vilde være Nr. 1. Hvorfor gennemfører man saa ikke det?

Opgaver for den nærmeste Fremtid.

For mig ser det saadan ud: Det, der er gennemførligt fremad, er:

1) Afholdelse af Kursus for unge Landbrugskandidater, hvor vi giver dem noget af den Undervisning i Pædagogik, som Seminaristerne faar, men som Landbrugskandidaterne ofte savner, hvor vi kan sætte dem ind i de Organisationsformer, der findes paa Landet, hvor vi kan foreholde dem Maalene for Landboudommens Opdragelse og Uddannelse o. s. v., kort sagt gøre det saadan for dem, at de ikke først efter flere Aars Arbejde skal finde Traaden og den rette Forstaaelse af det landøkonomiske Ungdomsarbejde.

2) Vi kan arbejde for Ansættelse af flere og flere Ungdomskonsulenter.

3) Vi kan overfor Ungdommen præcisere den faglige Uddannelse, som vi tænker os den: Grundig, praktisk Uddannelse i

Mark og Stald i forskellige Landbrug i forskellige Egne, som man gennemfører det under Lærlingeordningen, Deltagelse i landbrugsfaglige Ungdomsskoler og Landbrugsskoleophold.

4) Vi kan anstrenge os for at faa et mere intimt Samarbejde med alle de øvrige Faktorer, der arbejder for Landboudommen.

5) Vi kan hver især øge vor Indsats ved ved enhver Lejlighed, der gives os, kort og klart at give Udtryk for vor Mening om Nødvendigheden af, at en ung Landmand faar en god Uddannelse.

6) Og saa iøvrigt, hver paa sin Plads, behandle Ungdomsarbejdet som Hastesag.

Ungdomsarbejdets Financiering.

Saa er der den økonomiske Side af Sagen. I Tabel 5 er opført Statens Tilskud til landbrugsfaglig Undervisning i 1946—47:

Tabel 5. Statens Tilskud 1946/47.

Til tekniske Skoler (50 pCt. af Udgiften)	5 667 000 Kr.
Til landbrugsfaglige Ungdomsskoler	59 000 "
Direkte til Landbrugsskoler	429 000 "
Elevunderstøttelser til Landbrugsskoleelever	208 000 "

Naar vi ser paa Statens Tilskud, er der jo ikke saa lille Forskel paa, hvad der ofres paa 8 000 faglærtets Uddannelse og hvad der ofres paa 7—8 000 unge Landmænds Uddannelse fra Statens Side.

Hvis vi udnyttede Loven fuldstændig, vilde vi, efter de nye Sætter med samme Omfang for Undervisningen, faa 10 Gange saa stort et Tilskud til de landbrugsfaglige Ungdomsskoler, som der her er Tale om. Landbrugsskoleopholdet vilde i saa Fald ogsaa forøge Tilskudet og Ansættelsen af mange Ungdomskonsulenter ligeledes.

Bortset fra Elevunderstøttelsen til Skoleophold, hvor der med nogen Ret kan rettes Kritik mod Tilskudets Størrelse og Fordeling, kan vi vist egentlig ikke paastaa, at vi er særlig fordelte. Tallene viser snarere, at vi udnytter Mulighederne alt for daarligt.

5 $\frac{1}{2}$ Mill. faar det tekniske Selskab i Tilskud, men 5 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. skaffer de ogsaa selv. Hvad skaffer vi? Hvordan skal vi skaffe Penge til at lønne en Ungdomskonsulent med? Ja, har man i et Amt blot gennemsnitlig 1 000 unge, og disse betaler blot 6 Kr. aarligt for at være Medlemmer paa den ene eller den anden Maade, giver de 6 000 Kr. Giver Landbo- og Husmandsforeningerne ogsaa noget direkte, tager man noget for Undervisningen og man faar Statstilskud, saa er der dog et Startgrundlag. Jeg vil ikke berøre dette nærmere. Jeg tror bare ikke, at Vanskelighederne vilde være uovervindelige.

Jeg har ikke prøvet at specialisere ud de mangfoldige Opgaver og Muligheder for Undervisning af Landbougdommen ved de landbrugsfaglige Kursus, der i Dag foreligger. Ej heller har jeg omtalt alle Sider af Arbejdet med Landbougdommens Dygtiggørelse, men jeg har givet en Omtale af det, jeg anser for Hovedopgaven i Arbejdet med vor Ungdom i Dag, nemlig at trække klare Linier op for den Undervisning, vi anser for hensigtsmæssig, og saa at faa alle unge med til den.

Fortidens og Fremtidens Maal for det landøkonomiske Ungdomsarbejde.

En Kommission, nedsat af den hollandske Konge, sagde i 1856: „Landbrug i Nederlandene beror paa Kundskab, grundig Viden forsynet med passende praktisk Træning, som sætter Landmændene i Stand til med størst Fordel at nyttiggøre teoretisk Viden og gennemførte Forsøg.

Allerede den store *Thaer* har sagt, at Landbrug kunde praktiseres enten som en tilegnet Kunst, som kunde faa skadelige Følger, hvis de tilegnede Regler ikke var nøjagtigt iagttaget, eller som en Videnskab, der skulde anvendes paa den mest frugtbringende Maade i Overensstemmelse med de herskende Omstændigheder.

Den sidste Metode kan sammenlignes med en Sømand, som krydser Oceanet bevæbnet med Kort og Kompas, idet han stadig bestemmer den mest gunstige Kurs at følge og saaledes undgaar Klipper og Sandbanker og nyttiggør enhver Variation i Vindens Retning. Med den anden Metode kan Landmanden